

УДК 005.966(075.8)
ББК 65.240я73
У67

Рецензенти: докт. екон. наук, професор, декан факультету менеджменту Харківської національної академії міського господарства *Писаревський І. М.*; докт. екон. наук, професор, зав. кафедри економіки і менеджменту Інституту післядипломної освіти Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського *Лутай Л. А.*

Затверджено на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету.

Протокол № 3 від 05.11.2012 р.

**Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-12910 від 13.08.2013 р.)**

Авторський колектив: докт. екон. наук, професор Назарова Г. В. – вступ, теми 2 – 4; докт. екон. наук, професор Отенко І. П. – теми 15 – 17, глосарій; канд. екон. наук, доцент Мішина С. В. – теми 1, 5 – 10; канд. екон. наук, доцент Мішин О. Ю. – теми 11 – 14.

У67 Управління діловою кар'єрою : навчальний посібник / Г. В. Назарова, І. П. Отенко, С. В. Мішина та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. (Укр. мов.)

Подано основні теми навчальної дисципліни, тестові та практичні завдання, контрольні запитання, які забезпечать знання понятійно-категоріального апарату дисципліни та практичні вміння щодо управління діловою кар'єрою. Висвітлено такі питання, як: предмет, завдання та етапи управління кар'єрою, питання формування й розвитку ділової кар'єри, оцінка ефективності кар'єрних процесів на підприємстві.

Рекомендовано для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів і фахівців з управління персоналом та економіки праці.

ISBN 978-966-676-558-4

УДК 005.966(075.8)
ББК 65.240я73

© Харківський національний економічний університет, 2013
© Назарова Г. В.,
Отенко І. П.,
Мішина С. В. та ін.
2013

УДК 005.966(075.8)
ББК 65.240я73

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Побудова ділової кар'єри	7
1. Ділова кар'єра та життєві плани людини	7
1.1. Зміст поняття "ділова кар'єра" та еволюція уявлень про кар'єру	7
1.2. Фактори, що впливають на побудову кар'єри та життєві умови	9
1.3. Система цінностей людини	11
Контрольні запитання	14
Практичне заняття	14
Тести	16
2. Вплив індивідуально-психологічних особливостей людини на її кар'єру	18
2.1. Типи та характерні якості особистості	18
2.2. Професійні інтереси особистості	24
2.3. Здібності та досвід особистості	29
Контрольні запитання	31
Практичне заняття	31
Тести	39
3. Планування кар'єри	41
3.1. Поняття про вибір та планування кар'єри	41
3.2. Етапи планування кар'єри	44
3.3. Цільове управління кар'єрою	47
3.4. Кар'єрограма та план розвитку кар'єри	50
Контрольні запитання	55
Семінарське заняття	55
Тести	55
4. Теоретичні та практичні аспекти управління кар'єрою на підприємстві	57
4.1. Сутність та принципи управління кар'єрою	57
4.2. Процес управління кар'єрою на різних її етапах	60
4.3. Характерні моменти кар'єри	64
4.4. Управління службово-професійним просуванням персоналу на підприємстві	66
Контрольні запитання	68
Семінарське заняття	68
Тести	69

5. Кар'єрні мотиви та ціннісні орієнтації	70
5.1. Сутність і теорії кар'єрної мотивації	70
5.2. Методи мотивації кар'єрного зростання	75
5.3. Роль соціального оточення та особистих факторів у кар'єрній мотивації	78
Контрольні запитання	81
Практичне заняття.....	81
Тести.....	86
6. Особистісні характеристики менеджера та їх роль у побудові кар'єри	88
6.1. Критерії та фактори кар'єрного успіху.....	88
6.2. Особистісні характеристики менеджерів (керівників).....	93
6.3. Гендерний аспект кар'єри	97
Контрольні запитання	103
Семінарське заняття	103
Тести	105
7. Стадії, типи, моделі та стратегії кар'єри	106
7.1. Типологія кар'єри.....	106
7.2. Моделі кар'єри.....	110
7.3. Стратегії кар'єри.....	113
7.4. Взаємодія типів особистості та типів кар'єри.....	115
Контрольні запитання	117
Семінарське заняття	117
Тести	118
8. Пошук і отримання роботи як початок формування кар'єри	119
8.1. Способи пошуку роботи	119
8.2. Правила складання документів при отриманні роботи	122
8.3. Техніка спілкування з потенційним роботодавцем	129
Контрольні запитання	132
Практичне заняття.....	133
Тести	143
Розділ 2. Розвиток ділової кар'єри	144
9. Культура та власні доміанти в організації як фактори вибору кар'єрної стратегії	144
9.1. Сутність, функції та принципи формування корпоративної (організаційної) культури	144
9.2. Типи корпоративних культур.....	146

9.3. Діагностика сумісності персоналу з корпоративною культурою	151
Контрольні запитання	153
Семінарське заняття	153
Тести	157
10. Адаптація та її роль у формуванні кар'єри персоналу	159
10.1. Загальні характеристики періоду адаптації та його роль у становленні кар'єри	159
10.2. План адаптації персоналу	162
10.3. Професіограма як засіб адаптації персоналу	166
10.4. Фактори, що забезпечують успішну адаптацію персоналу в організації	168
Контрольні запитання	172
Семінарське заняття	172
Тести	172
11. Прийняття кар'єрних рішень	174
11.1. Процес та методи прийняття рішень	174
11.2. Принцип Парето як основа прийняття власних рішень	179
11.3. Виявлення пріоритетів за допомогою АБВ-аналізу	180
Контрольні запитання	181
Семінарське заняття	182
Тести	182
12. Управління фактором часу в діловій кар'єрі	184
12.1. Значення та принципи ефективного використання часу	184
12.2. Закономірності ділової активності	188
12.3. Контроль використання часу	189
Контрольні запитання	194
Семінарське заняття	194
Тести	194
13. Кар'єрні кризи та їх подолання	196
13.1. Непередбачуваність у кар'єрі та сутність кар'єрних криз	196
13.2. Типи кар'єрних криз	199
13.3. Характер протікання кар'єрних криз у студентів та молодих спеціалістів	201
13.4. Шляхи подолання кар'єрних криз	204
Контрольні запитання	207
Семінарське заняття	207
Тести	208

14. Технології кар'єрного менеджменту	209
14.1. Сутність кар'єрного самоменеджменту.....	209
14.2. Діагностика кар'єрної компетентності.....	214
14.3. Роль вищих навчальних закладів у супроводженні кар'єри молодих спеціалістів.....	217
Контрольні запитання.....	220
Семінарське заняття.....	221
Тести.....	221
15. Мистецтво переконання та правила ділового спілкування	223
15.1. Тактика і техніка переконання.....	223
15.2. Підготовка та проведення ділових бесід і переговорів.....	227
15.3. Правила ділового спілкування.....	232
Контрольні запитання.....	237
Семінарське заняття.....	237
Тести.....	238
16. Формування та підтримка ділового іміджу	240
16.1. Зовнішня привабливість персоналу.....	240
16.2. Дотримання правил ділового етикету.....	244
16.3. Організація презентацій.....	249
Контрольні запитання.....	254
Семінарське заняття.....	254
Тести.....	254
17. Оцінювання ефективності власної діяльності з досягнення кар'єри	256
17.1. Контроль як функція управління власною діяльністю.....	256
17.2. Оцінювання кар'єрного потенціалу.....	261
17.3. Оцінювання розвитку кар'єри персоналу в різних галузях виробництва і послуг.....	265
Контрольні запитання.....	268
Практичне заняття.....	268
Тести.....	273
Глосарій	275
Використана література	281
Додатки	285